

FPA/Arbetspensionssystemet

Januari 2012

ANVISNINGAR FÖR ANSÖKAN OM PENSION (ANSÖKNINGSBLANKETTERNA ETK/Kela, som är gemensamma för Pensionsskyddscentralen och Folkpensionsanstalten)

1 FÖR VARJE PENSIONSSLAG FINNS SEPARATA ANSÖKNINGSBLANKETTER

Arbetspension och folkpension söks med följande blanketter:

Ålderspension	(ETK/Kela 7001r)
Sjukpension/Invalidpension	(ETK/Kela 7002r)
Arbetslöshetspension	(ETK/Kela 7003r)
Familjepension	(ETK/Kela 7004r)
Familjepension för barn	(ETK/Kela 7005r)
Deltidspension	(ETK 2168r, endast från arbetspensionssystemet)

Ansökningsblanketter och broschyrer fås hos pensionsanstalterna, Folkpensionsanstaltens (FPA:s) byråer och Pensionsskyddscentralen (PSC). Närmare information om pensioner finns bl.a. på följande webbadresser: www.tyoelake.fi, www.fpa.fi (eller www.kela.fi) och www.pensionsskyddscentralen.fi (eller www.etk.fi). Där finns också ansökningsblanketter och bilagor.

2 EN ENDA ANSÖKAN RÄCKER

Ni kan ansöka om såväl arbetspension som folkpension på en och samma blankett. Kryssa för de pensioner Ni söker i punkten "Pensionsansökan gäller".

Besvara frågorna på ansökningsblanketten så noggrant som möjligt. Handläggningen går snabbare om Ni fyller i hela ansökningsblanketten på en gång och samtidigt även lämnar in de bilagor som nämns på blanketten. Vid behov kan FPA eller arbetspensionsanstalten be att Ni kompletterar ansökan.

Ansökningsblanketten ska alltid undertecknas. Om ansökan undertecknas av någon annan än sökanden, ska orsaken uppges på blanketten. Den som undertecknar ansökan svarar för att uppgifterna är riktiga. Den undertecknade ansökningsblanketten och bilagorna ska Ni antingen per post eller personligen lämna till en arbetspensionsanstalt eller dess serviceställe, till Pensionsskyddscentralen eller till en FPA-byrå. Den instans som tagit emot ansökan vidarebefordrar den till alla de inrättningar (arbetspensionsanstalt, Pensionsskyddscentralen, FPA) som har att handlägga ansökan.

Ansökan om pension från utlandet

I Finland bosatta personer ska söka pension från EU-/EES-länder med finländsk ansökningsblankett. Med samma blankett kan pension sökas också från de länder som Finland har ett avtal om social trygghet med och där Ni har arbetat eller där förmånslåtaren arbetat.

Om Ni inte vill söka sjuk-/invalidpension eller familjepension från alla dessa länder, uppge på ansökningsblanketten de länder från vilka Ni inte söker pension. Ansökan om ålderspension är beroende av den allmänna pensionsåldern i respektive land. Ifall Ni söker ålderspension från utlandet, uppge på ansökningsblanketten från vilka länder Ni söker ålderspension och från och med när.

Pensionsansökan blir anhängig samtidigt i alla de EU-/EES-länder där Ni har arbetat eller där förmånslåtaren arbetat eller varit pensionsförsäkrad på någon annan grund (EG-förordningarna 883/04 och 987/09).

EU-/EES-länderna är Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket (Storbritannien), Grekland, Irland, Island, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. På basis av bosättning kan pension sökas i de övriga nordiska länderna och i Nederländerna. Schweiz har ingått ett separat avtal med EU-länderna, och EG-förordningarna tillämpas således också där.

Länder som Finland har avtal om social trygghet med är Australien, Chile, Förenta Staterna, Israel och Kanada (Québec). Från Australien, Kanada och Israel kan pension betalas även på basis av bosättning.

3 BARNFÖRHÖJNING

Barnförhöjning från FPA kan sökas med FPA:s blankett EV264r.

Ni kan få barnförhöjning från FPA om Ni har ett barn under 16 år att försörja och barnet är bosatt i Finland och Ni har folkpension eller någon av följande förmåner från arbetspensionssystemet:

- invalidpension
- rehabiliteringsstöd
- individuell förtidspension
- arbetslöshetspension
- ålderspension
- förtida ålderspension

Barnförhöjning till arbetspension kan Ni också få om Ni varit företagare och är född före 1947 och Ni har barn under 18 år att försörja, antingen egna eller makens.

4 FOLKPENSIONEN ÄR BEROENDE AV ANDRA PENSIONSKOMSTER

Rätten till folkpension och pensionens belopp är beroende av de övriga pensioner och ersättningar som sökanden har. Folkpension betalas när sökandens övriga pensioner och ersättningar understiger följande inkomstgränser:

Ensamboende; fr.o.m. 1.1.2012

Gift eller samboende fr.o.m. 1.1.2012

1 257,96 €/mån

1 120,46 €/mån

Utlandsvistelse kan sänka ovan nämnda inkomstgränser.

5 ANSÖKNINGSFÖRFARANDET FÖR DE OLIKA PENSIONERNA

Ålderspension

Ålderspension bör i regel sökas cirka 2-3 månader innan pensionen börjar. Vid ansökan om ålderspension från utlandet kan handläggningstiden vara längre. Också ålderspension som tjänats in genom arbete vid sidan av pension ska sökas separat.

Inom folkpensionssystemet är ålderspensionsåldern 65 år.

Ålderspension för person som har fyllt 62 år och som har fått tilläggsdagar till arbetslöshetsdagpenning: En arbetslös person som är född 1950 eller senare kan vid fyllda 62 få ålderspension både från FPA och från arbetspensionsanstalten utan förtidsavdrag. En förutsättning för beviljande av pension i fråga om arbetslöshetsdagpenning är att sökanden har fått arbetslöshetsdagpenning (inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning) på grund av rätt till tilläggsdagar under minst en dag månaden före pensionen börjar. Pensionen kan börja tidigast från början av den kalendermånad som följer efter ansökan, och den betalas inte retroaktivt. Sökanden ska till arbetspensionsanstalten eller FPA lämna in ett intyg över arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar (blankett ETK 2110). Intyget utfärdas av arbetslöshetskassan eller FPA. Om intyget utfärdas av FPA behöver sökanden inte själv lämna in det, FPA lämnar in det för sökandens del.

Sjuk-/invalidpension

Sjuk-/invalidpension föregås i regel av en period med sjukdagpenning. Det är viktigt att Ni i Er ansökan beskriver hur Er sjukdom påverkar Er arbete och Er funktionsförmåga. Viktigt är också att Ni beskriver Era arbetsuppgifter och arbetsförhållanden samt de undersökningar Ni genomgått och den vård och rehabilitering Ni fått.

Till ansökan om sjuk-/invalidpension ska fogas ett läkarutlåtande B. För ansökan om rehabiliteringsstöd behövs dessutom en behandlings- eller rehabiliteringsplan som ingår antingen i läkarutlåtandet eller i en separat bilaga.

Familjepension

För efterlevande makar och barn finns separata blanketter för ansökan om familjepension. Fyll i en separat blankett för varje barn.

Från FPA betalas efterlevandepension endast till efterlevande make under 65 år.

Deltidspension

Deltidspension utges endast från arbetspensionssystemet. För beräkandet av deltidspensionen

inhämtar arbetspensionsanstalten de slutgiltiga uppgifterna om deltidsarbetet av arbetsgivaren. Som deltidsarbetsinkomster ska också uppges alla lönetillägg (bl.a. bonusar, resultatpremier, naturaförmåner, semesterpenningar, övertidsersättningar, beredskapsersättningar), även i de fall där det är osäkert huruvida de realiserats. Företagare ombes vid behov lämna utredning om ändringar i arbetsinsatsen.

6 UTBETALNING, FÖRSKOTTSSINNEHÅLLNING

Arbetspensionen kan betalas både till en bank som är verksam i Finland och till ett konto utomlands. Folkpensionen betalas alltid ut till en bank som är verksam i Finland. IBAN-kontonumret och bankens BIC-kod får Ni från Ert kontoutdrag eller hos banken.

Pensionerna är skattepliktig inkomst. När ansökan görs är förskottsinnehållningsprocenten för pensionen ofta inte känd. Till en början kan därför förskottsinnehållningsprocenten för lönen användas vid pensionsbeskattningen, om Ni uppger den på ansökningsblanketten. Ifall pensionsanstalten inte har uppgift om förskottsinnehållningsprocenten eller Ni inte tillställer pensionsanstalten något skattekort, så görs förskottsinnehållningen på pensionen med 60 procent.

Banken betalar tillbaka till utbetalaren av pensionen de pensionsposter som utan grund har kommit in på kontot (t.ex. om pensionstagaren har avlidit).

7 BOSÄTTNING OCH ARBETE UTOMLANDS

Utlandsvistelse ska alltid uppges på en separat bilaga (Bilaga U, Bosättning och arbete utomlands). Sökandens eller förmånsåtagarens bosättning eller arbete utomlands efter fyllda 16 år kan påverka rätten till pension eller pensionens belopp. Bifoga kopior av t.ex. arbets- och studieintyg och arbetsböcker och av rese- eller andra handlingar där tiden för utlandsvistelsen framgår.

Bilagorna behövs också när Pensionsmyndigheten förmedlar Er ansökan till pensionsanstalten i det ifrågasatta EU-/EES-landet eller ett land som Finland ingått avtal om social trygghet med. Kontaktuppgifterna till pensionsanstalter i andra än EU-/EES-länder eller avtalsländer kan efterfrågas hos Pensionsmyndigheten.

8 UPPGIFTER OM SENAST UTFÖRT FÖRÄRVSARBETE

Anteckna de uppgifter om senast utfört förvärvsarbete som efterfrågas på blanketten; uppdateringen av uppgifterna kan nämligen vara fördröjd.

På ansökningsblanketten frågas också om minskade förvärvsinkomster (justering av pensionslönen efter prövning). Pensionslönen för arbete inom den offentliga sektorn beräknas på basis av den tidigare stabiliserade inkomstnivån om Er förvärvsinkomst hos en offentlig arbetsgivare före år 2005 sjunkit avsevärt för en längre tid på grund av sjukdom, permittering eller av någon annan exceptionell orsak.

Därför är det viktigt att Ni anger när, varför och i fråga om vilket arbete som lönen sjunkit. Justeringen av pensionslönen förutsätter en inkomstminskning för flera månader. Prövningsbaserad justering görs inte på företagares eller lantbruksföretagares arbetsinkomst, och inte heller på anställningar som börjat 1.1.2005 eller senare.

Stipendiater

Om Ni har fått stipendium, ange detta i den punkt i ansökan som gäller företagareverksamhet och där en stipendiat jämförs med en självständig yrkesutövare. Stipendiater som är bosatta i Finland måste försäkra sitt arbete enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL) om de har fått arbetsstipendium från Finland efter 1.1.2009. Stipendiet ska vara avsett för minst fyra månaders arbete i Finland och uppgå till minst 3 552,92 euro (enligt 2012 års nivå). Under vissa förutsättningar omfattas stipendiearbete som sker utomlands och stipendiearbete som utförs av en utlänning i Finland också av försäkringen. Närmare information om försäkringsfrågor som gäller stipendiater får Ni hos Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) eller på LPA:s webbplats www.mela.fi.

9 UPPGIFTER OM ERSÄTTNINGAR, PENSIONER OCH FÖRMÅNER SOM PÅVERKAR PENSIONEN

Från 1.1.2005 är vissa sociala förmåner pensionsgrundande. Uppge alla lagstadgade ersättningar som efterfrågas på blanketten samt alla andra pensioner som söks, utöver dem som söks med denna blankett. Uppge även de pensioner och ersättningar som betalas från något annat land än Finland och bifoga beslutskopia eller betalningskvitto där bruttobeloppet av förmånen framgår. Uppgifterna behövs också för avdrag av primära förmåner från arbetspensionen och för beräkandet av folkpensionens belopp.

Anteckna de efterfrågade uppgifterna för följande förmåner som betalats under innevarande och föregående år:

- sjukdagpenning
- partiell sjukdagpenning
- inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning
- grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa
- utbildningsdagpenning i form av grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa
- grundstöd och förtjänststöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice
- vuxenutbildningsstöd
- altemneringsersättning
- utbildningsdagpenning
- rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna
- rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner
- ersättning för inkomstbortfall enligt olycksfallsförsäkringen
- ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i militärtjänst
- ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringen
- moderskapspenning
- särskild moderskapspenning
- faderskapspenning
- föräldrapenning
- partiell föräldrapenning
- hemvårdsstöd
- specialvårdspenning

Pension intjänas även på basis av yrkesinriktad grundexamen, lägre högskoleexamen, yrkeshögskoleexamen och högre högskoleexamen.

Om Ni har arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, uppge dessa förmåner endast i det fall att Ni söker någon annan pension än ålderspension eller arbetslöshetspension.

10 BEHANDLING OCH REGISTRERING AV DE UPPGIFTER NI GETT PÅ BLANKETTEN FÖR ANSÖKAN OM PENSION

Vid handläggningen av Er ansökan använder FPA och arbetspensionsanstalterna bl.a. Pensionsskyddscentralens, FPA:s och arbetspensionsanstaltens egna registeruppgifter. De uppgifter Ni gett på ansökningsblanketten registreras av Pensionsskyddscentralen, FPA och av den eller de arbetspensionsanstalter för privata eller offentliga branscher som behandlar Er pensionsansökan. Dessa registerförande instanser behöver uppgifterna för att kunna handlägga Ert pensionsärende.

FPA kan använda uppgifterna i pensionsansökan även vid handläggningen av ett annat förmånsärende om uppgifterna enligt lag ska beaktas i samband med ärendet.

Ni har rätt att få insyn i de uppgifter som registrerats om Er och även rätt att på begäran få kopior av dessa uppgifter (26 § i personuppgiftslagen). Begäran om att få insyn i uppgifterna ska framställas i samband med ett personligt besök eller genom en egenhändigt undertecknad eller på annat tillförlitligt sätt bestyrkt handling. I samband med denna kontrollrätt har Ni rätt att få kopior av Era uppgifter avgiftsfritt, men endast en gång per år.

Om Ni anser att någon uppgift om Er är felaktig, onödig, bristfällig eller föråldrad, har Ni rätt att kräva att uppgiften rättas till, tas bort eller kompletteras. Rättelseyrkandet ska göras skriftligt; beskriv noggrant vad det är Ni önskar få rättat, motivera Ert yrkande och ange den uppgift som enligt Er mening är den korrekta.